

עת"א 20632/08/16 - עובדיה מרזוק נגד שרות בתי הסוהר-מחלקת האסיר - זימונים, מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

עת"א 20632-08-16 מרזוק(אסיר) נ' שרות בתי הסוהר-מחלקת האסיר - זימונים ואח'

בפני	כב' השופט אהרון משניות
עותרים	עובדיה מרזוק (אסיר)
נגד	
משיבים	1. שרות בתי הסוהר-מחלקת האסיר - זימונים 2. מדינת ישראל

פסק דין

עניינו של פסק דין זה בטענותיו של העותר, כי המאסר שהוטל עליו לרצותו בגין אי תשלום קנס שנגזר עליו בגזר דינו, לא הופעל כראוי. מכאן עתירתו "להורות על שחרורו של העותר מיניה וביה" כלשון העתירה. לדברי העותר, שלטונות הכלא לא פעלו בהתאם לפקודות שב"ס, כאשר החליטו על הפעלת המאסר חלף הקנס שלא שולם. בא כוחו נתלה בעיקר בטענה כי לא הובהרה לעותר "זכותו להגיש בקשה מתאימה לבית המשפט לדחיית מועד ביצוע עונש המאסר בגין אי תשלום הקנס", כנדרש בסעיף 7(ג1) לפקודת נציבות 04.23.00, אשר מסדירה את הפרוצדורה של מאסר בשל אי תשלום קנס.

העובדות הצריכות לעניינו מפורטות בתגובת המשיבות ובהתייחסותו של סגן מפקד כלא אשל שצורפה לה. להלן עיקרי העובדות:

1. העותר הורשע בעבירות סמים חמורות, ונגזר עליו עונש של 65 חודשי מאסר בפועל, 12 חודשים של מאסר מותנה, וכן קנס בסך ₪ 50,000 או 300 ימי מאסר תמורתו. גזר הדין אושר גם בבית המשפט העליון, אשר דחה את ערעורו של העותר על חומרת העונש.
 2. תקופת המאסר החלה להימנות מיום מעצרו בתאריך 23.2.2011, והעותר אף קיבל לביתו הודעה מיום 28.4.2014, אשר כותרתה "הודעה בטרם הוצאת פקודת מאסר חלף קנס", ובה פורטו האפשרויות העומדות בפניו להסדרת חובו, ובכלל זה האפשרות לפנות לבית המשפט שהטיל את הקנס והמאסר בהשגה לפי סעיף 87 לחוק העונשין.
 3. הסיבה לא ברורה, פקודת מאסר בגין אי תשלום הקנס נחתמה רק ביום 15.2.2016, כאשר מכתב התראה שצורף לה הוצא רק ביום 24.2.2016, והתקבל בכלא אשל רק ביום 6.3.2016, כמעט 4 שנים לאחר מועד מתן גזר הדין.
 4. בו ביום עודכן העותר אודות פקודת המאסר, ואשר בחתימת ידו כי נמסר לו שהוצאה פקודת מאסר נגדו, וכי יש לו 14 יום לטפל בהסדר החוב, לפני הפעלת הפקודה.
 5. משחלפה הארכה שניתנה לעותר, והתברר כי הקנס טרם שולם, ניתנה לעותר ארכה נוספת של 7 ימים, בכדי להסדיר את תשלום הקנס, והוא הוזרז שאם לא ישלם את הקנס או יגיע להסדר במועד שניתן לו, תופעל פקודת המאסר נגדו, כעולה ממזכר של רשמת הכלא מיום 20.3.2016, אשר צורף לתגובת המשיב.
 6. משהעותר לא הסדיר את חובו גם במהלך הארכה השנייה שניתנה לו, הופעלה פקודת המאסר, והמאסר בגין אי תשלום הקנס החל להימנות מיום 6.3.2016, שבו כאמור הודעה לעותר קיומה של פקודת מאסר נגדו.
 7. לאחר שהמאסר הופעל, נלה העותר משא ומתן עם המרכז לגביית קנסות, כשהוא מיוצג ע"י עורך-דין, והגיע להסדר פריסת חוב עם המרכז. בעקבות זאת, נשלחה לכלא אשל הודעה מיום 19.7.2016, על ביטול תקופת המאסר, כאשר 136 ימי המאסר שרוצו עד להודעה זו קוזזו משיעור הקנס.
 8. עם קבלת ההודעה, נערך חישוב מחודש של תקופת המאסר, ונקבע כי מועד שחרורו של העותר ממאסרו הוא ביום 5.12.2016.
- כאשר בוחנים את השתלשלות האירועים בעניינו של העותר, קשה להבין על מה יצא הקצף, ומדוע מצא לנכון לפנות בעתירת אסיר "דחופה ובהוללה" כלשונם. טענתו של העותר כי חתם על המסמך מבלי שהוסבר לו האומה על הפעלת המאסר או הקנס, חסרת כל בסיס. הדברים שכתב העותר בכתב ידו פשוטים וברורים, ואינם זקוקים לפרשנות כלשהי. עולה מהם שהעורר היה מודע היטב לחובתו לשלם את הקנס, ולארכה שניתנה לו להסדיר את תשלום הקנס בטרם תופעל פקודת המאסר.
- ממילא גם טענתו כי הפעלת פקודת המאסר נודעה לו "כרעם ביום בהיר" חסרת סוד, ואינה עולה בקנה אחד עם העובדות, ועם האישור שכתב העותר בכתב ידו ובהתייחסותו. כאמור לעיל, הפעלת המאסר חלף הקנס לא נחתה במפתיע על העותר, והיא בוצעה רק לאחר שניתנה לעותר התראות קודמות לתשלום הקנס, וכן ארכה של שלושה שבועות להסדרת תשלום הקנס, לאחר שנחתמה פקודת מאסר נגדו. רק לאחר שחלפו שתי הארכות שניתנו לו, והעותר לא הסדיר את נושא הקנס, הופעלה פקודת המאסר נגדו. לפי סעיף 7(ג2) לפקודת הנציבות הרלבנטית, יש להפעיל את עונש המאסר בגין אי תשלום הקנס בסמוך לקבלת פקודת המאסר. לכן, לא מצאתי כי נפל פגם בהחלטת המשיב לחשב את תחילת עונש המאסר, החל מהיום שבו התקבלה פקודת המאסר בידי העותר.
- לא זו אף זו, גם הטענה כי פקודת המאסר הופעלה למרות שהעותר "הגיע לעמק השווה עם המרכז לגביית קנסות" אינה מדויקת בלשון המעטה, מפני שבעת שהופעל המאסר, עדיין לא היה הסדר לתשלום הקנס, ומשעה שהובא לידיעת המשיב כי הושג הסדר לתשלום הקנס, המשיב פעל באופן מיידי, עוד באותו יום, להפסיק את ריצו המאסר חלף הקנס, ולערך חישוב מחודש של תקופת המאסר, בהתחשב בכל הנתונים העדכניים.
- נותרו עוד שתי טענות בפי העותר ששולבו בו: הן הטענה האחת, כי לא הובאה לידיעתו האפשרות לפנות לבית המשפט בהשגה על תשלום הקנס, והטענה השנייה, כי העותר לא הוחתם על הטופס המתאים, כנדרש על פי פקודות שב"ס, בעת הפעלת מאסר חלף קנס. לדברי ב"כ העותר, אילו המשיב היה פועל בהתאם להוראות שהוא עצמו קבע, לא היה פתחון פה לעותר, ומשהמשיב פעל בניגוד להנחיות, ראוי כי יישא בתוצאות של העוול שנגרם לעותר, לטענתו.

גם בטענות אלה אין ממש, וכמה טעמים בדבר:

ראשית, כאמור לעיל בסעיף 2 לעיקרי העובדות, האפשרות לפנות בהשגה לבית המשפט, הובאה לידיעת העותר במכתב של המרכז לגביית קנסות מיום 28.4.2014, אשר אין חולק כי הגיע לכתובתו של העותר. לכן, גם אם אקבל את טענת העותר כי אפשרות ההשגה לא הובאה לידיעתו במהלך הראיון בעקבות קבלת פקודת המאסר, טענה שמוכחשת על ידי המשיב, אפשרות זו הובאה לידיעתו קודם לכן, במילים פשוטות ובשפה ברורה במכתב האמור.

שנית, העותר אינו מיוצג על ידי עורך דין במהלך המשא ומתן מול המרכז לגביית קנסות, וחזקה על עורך הדין כי הביא לידיעת העותר את כל האפשרויות שעומדות בפניו, לרבות האפשרות לפנות בהשגה לבית המשפט בכדי לעכב את ביצוע המאסר עד למיצוי המשא ומתן.

שלישית, העותר עצמו אינו אדם תמים שנקלע לראשונה בין כתלי הכלא, ואינו יודע כיצד לנהוג. מגזר הדין שניתן בעניינו בבית משפט זה, בת"פ 8453-03-11 מיום 21.3.2012, עולה כי בעברו 7 הרשעות קודמות בעשרות עבירות רכוש, כולל שוד מזוין וניסיון לשוד, וכי ריצה בעבר 4 תקופות מאסר שהאחרונה בהן בת 5 שנים ומחצה.

מדובר אפוא באדם בקי ורגיל בהליכים פליליים, יוצא ונכנס בשערי בתי המשפט ובשערי בתי הסוהר, ואף אין זו הפעם הראשונה שנגזר קנס על העותר. כבר נגזר עליו קנס בתיק קודם, שלפי טענתו אשר הוזכרה בגזר הדין, הצורך לשלמו הביא אותו לבצע את עבירות הסמים החמורות שבהן הורשע. העותר מכיר אפוא היטב מניסיונו את הכללים הנוגעים לתשלום קנסות, ואף פעל לפיהם כאשר פנה למרכז לגביית קנסות. לכן טענתו כאילו הופתע מהפעלת פקודת המאסר בגין אי תשלום הקנס מיתממת, ואינה עולה בקנה אחד עם העובדות.

רביעית, אף שב"כ העותר צודק עקרונית בטענתו כי המשיב לא פעל לפי הפקודות שהוא עצמו קבע, בכך שלא החתים את העותר על הטפסים שנספחים לפקודה, אין מדובר בפגם שיורר לשורשו של ההליך, כאשר הדברים הוסברו לעותר בדרך אחרת, כפי שאישר בעצמו בחתימת ידו. זאת ועוד, טענתו העיקרית של העותר בדבר אי מודעותו לאפשרות השגה לבית המשפט, לא הייתה באה על סיפוקה אף אילו נדרש העותר לחתום על הטפסים הללו, מפני שעניין הפניה לבית המשפט כלל לא מוזכר בטפסים הללו. נזכרת בהם החובה לפעול להסדרת תשלום הקנס, וכך אין פעל העותר, כאשר פנה למרכז לגביית קנסות והגיע להסדר על סילוק הקנס.

סוף דבר, מוכח כל האמור לעיל, לא מצאתי ממש בעתירתו של העותר, ולכן אני דוחה את העתירה.

בשולי פסק הדין, אני מוצא לנכון להעיר כי לא הוצגו בפני טפסים בחתימת העורר כנדרש לפי פקודת נציבות 04.23.00, ולכן ציינתי לעיל כי בעניין זה של חריגה מהוראות הפקודה, צדק ב"כ העותר. לפיכך, יועבר עותק מפסק הדין לידי סממ"ז דרום, להמשך טיפולו בריענון הנהלים שמופיעים בפקודות הנציבות בנושא זה, בקרב הגורמים העוסקים בכך, בכדי למנוע הישנות מקרים דומים בעתיד.

ניתנה היום, כ"ד אב תשע"ו, 28 אוגוסט 2016, בהעדר

הצדדים.